Ügyszám: 2162/P/2007-3.

[…] részére

Tisztelt […]!

Ön […]-én beadvánnyal fordult hozzám, és állásfoglalásomat kérte munkahelyén kialakult eljárás jogszerűségét illetően. Beadványa szerint munkáltatója – vélhetőleg egy kémprogram segítségével – hozzájutott az Ön freemail postafiókjának jelszavához, és annak tartalmát az Ön tudta és beleegyezése nélkül napi rendszerességgel ellenőrzi.

Állásfoglalásom a beadványban ismertetett ügyben a következő:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. § (1) bekezdése értelmében személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett személy hozzájárul, vagy ha azt törvény elrendeli. A törvény 2. § 1 pontja értelmében személyes adat többek között az Ön magán célra használt freemail postafiókjában kezelt levelek tartalma is.

Abban az esetben, ha a munkáltató a munkavállaló rendelkezésére átadott elektronikus eszközök magáncélra történő felhasználását korlátozni kívánja, akkor azt a felhasználó jogosultság korlátozásán keresztül teheti meg, így többek között letilthatja egyes oldalak megnyitását. Nem jogosult azonban a munkáltató semmilyen, alkotmányosan elfogadható indokból arra, hogy a munkavállaló munkahelyen is megjelenő magánszférájába belépve „kémkedjen". Az Ön beadványában is ismertetett kémprogramok manapság szabadon vásárolhatók, az Internetről csekély összegért letölthetők, önmagában ennek a lehetősége azonban nem legalizálja azok használatát. A kialakult hazai adatvédelmi gyakorlat alapján az ilyen titkos eszközök munkahelyi használata súlyosan sértik a munkavállalók személyiségi jogait, és megteremtik a munkavállaló polgári jogi felelősségén túl a büntetőjogi felelősségre vonásának a jogalapját is.

Az Avtv. 17. §-a értelmében: *(1) Az érintett a jogainak megsértése esetén, valamint a 16/A. § (4) bekezdésében meghatározott személy, az adatkezelő ellen bírósághoz fordulhat. A bíróság az ügyben soron kívül jár el.*

(2) Azt, hogy az adatkezelés a jogszabályban foglaltaknak megfelel, az adatkezelő köteles bizonyítani.

(3) A perre az adatkezelő székhelye (lakóhelye) szerinti bíróság az illetékes. A per - az érintett választása szerint - az érintett lakóhelye (tartózkodási helye) szerinti bíróság előtt is megindítható. A perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége.

(4) Ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, az adatkezelőt a tájékoztatás megadására, az adat helyesbítésére, törlésére, az automatizált egyedi döntés megsemmisítésére, az érintett tiltakozási jogának figyelembevételére, illetve a 16/A. § (4) bekezdésében meghatározott személy által kért adat kiadására kötelezi.

(5) A bíróság elrendelheti ítéletének - az adatkezelő azonosító adatainak közzétételével történő - nyilvánosságra hozatalát, ha azt az adatvédelem érdekei és nagyobb számú érintett e törvényben védett jogai megkövetelik.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV törvény értelmében:

75. § (1) A személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

81. § (1) Személyhez fűződő jogokat sért, aki a levéltitkot megsérti, továbbá aki a magántitok vagy üzleti titok birtokába jut, és azt jogosulatlanul nyilvánosságra hozza vagy azzal egyéb módon visszaél.

83. § (1) A számítógéppel vagy más módon történő adatkezelés és adatfeldolgozás a személyhez fűződő jogokat nem sértheti.

(2) A nyilvántartott adatokról tájékoztatást - az érintett személyen kívül - csak az arra jogosult szervnek vagy személynek lehet adni.

(3) Ha a nyilvántartásban szereplő valamely tény vagy adat nem felel meg a valóságnak, az érintett személy a valótlan tény vagy adat helyesbítését külön jogszabályban meghatározott módon követelheti.

84. § (1) Akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

c) követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

d) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;

e) kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

(2) Ha a kártérítés címén megítélhető összeg nem áll arányban a felróható magatartás súlyosságával, a bíróság a jogsértőre közérdekű célra fordítható bírságot is kiszabhat.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV törvény értelmében:

177/A. § (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével

a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,

b) az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget,

c) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,

és ezzel más vagy mások érdekeit jelentősen sérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt hivatalos személyként, közmegbízatás felhasználásával, vagy jogtalan haszonszerzés végett követik el.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyes adattal visszaélést különleges személyes adatra követik el.

178. § (1) Aki másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, úgyszintén aki távközlési berendezés útján továbbított közleményt kifürkész, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt foglalkozás vagy közmegbízatás felhasználásával követik el.

(3) A büntetés

a) két évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény,

b) bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény

jelentős érdeksérelmet okoz.

178/A. § (1) Aki magántitok jogosulatlan megismerése céljából

…

c) másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,

d) hírközlő berendezés útján, illetőleg számítástechnikai rendszeren másnak továbbított közleményt, adatot kifürkész, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,

bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) bekezdésben meghatározott módon megismert magántitkot továbbít vagy felhasznál.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 96.§-a értelmében: *(1) A munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti, ha a másik fél*

a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

(2) A rendkívüli felmondás indoka tekintetében a 89. § (2) bekezdését kell megfelelően alkalmazni.

Az Mt. 89. §-a alapján a munkavállalónak rendkívüli felmondását nem kell indokolással ellátnia, amennyiben azonban azt a munkáltató nem fogadja el, és ez okból munkaügyi pert indít, annak valóságát és okszerűségét már bizonyítania kell a munkavállalónak. Ebből fakadóan az Ön által ismertetett okokból csak abban az esetben célszerű rendkívüli felmondással élnie, amennyiben annak valóságát Ön a későbbiekben bizonyítékokkal tudja alátámasztani.

Budapest, 2007. november 12.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila